

Bryssel 22.10.2021
C(2021) 7493 final

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) .../...,

annettu 22.10.2021,

Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman (2021–2027) osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehyksestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) .../...,

annettu 22.10.2021,

Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman (2021–2027) osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehyksestä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 artiklan 4 kohdan ja 166 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta 20 päivänä toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/817¹ ja erityisesti sen 15 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta 20 päivänä toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/888² ja erityisesti sen 16 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Eurooppa-neuvosto on useaan otteeseen ilmaissut tarpeen vahvistaa ja laajentaa Erasmus+ -ohjelmaa. Lisäksi kuulemisissa, jotka koskivat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1288/2013 perustetun Erasmus+ -ohjelman väliarviointia (2014–2020) ja ohjelmaa, joka korvaisi kyseisen ohjelman³, vahvistettiin tarve Erasmus+ -ohjelman soveltamisalan, rakenteen ja toteutusmekanismien jatkuvuudelle. Samalla havaittiin useita kehitystarpeita, kuten Erasmus+ -ohjelman muuttaminen entistä osallistavammaksi, yksinkertaisemmaksi ja helpommin hallittavaksi edunsaajien kannalta.
- (2) Sekä Erasmus+ -asetuksessa että Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevassa asetuksessa säädetään, että komission on laadittava kehys osallisuutta edistäville toimenpiteille sellaisia henkilöitä varten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia⁴. Koska osa Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman kohderyhmistä on samankaltaisia (Erasmus+ -ohjelmassa henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevassa ohjelmassa nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia), ohjelmien

¹ EUVL L 189, 28.5.2021, s. 1. Jäljempänä 'Erasmus+ -asetus'.

² EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32. Jäljempänä 'Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskeva asetusta'. Erasmus+ -ohjelmaan ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevaan ohjelmaan viitataan jäljempänä yhdessä 'ohjelmina'.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta.

⁴ Erasmus+ -asetuksen 2 artiklan 25 alakohdassa "henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia" ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan asetuksen 2 artiklan 4 alakohdassa "nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia" määritellään pitkälti samalla tavalla. Tässä päätöksessä heihin viitataan myös 'osallistujina, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia'.

toimeenpanorakenteet ovat luonteeltaan yhteneviä ja niiden rahoitusrakenteet ovat samankaltaisia, olisi laadittava yhteinen kehys osallisuutta edistäville toimenpiteille.

- (3) Osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehyksessä olisi otettava huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/947⁵ liitteessä III olevassa 4 kohdassa mainitut maailmanlaajuisiin haasteisiin liittyvät toiminta-alat sekä Euroopan unionin urheilualan työsuunnitelma 2021–2024. Organisaatioilla, kuten ohjelmien puitteissa avustuksia saavilla yhteisöillä, on keskeinen rooli osallisuuden toteuttamisessa erityisesti, kun kyse on organisaation kehittämisestä hankkimalla ja parantamalla sen valmiuksia käsitellä osallisuushankkeita ja saavutettavuuteen liittyviä vaatimuksia, osallisuuden edistämisestä organisaation puitteissa sekä osallistujien tavoittamisesta ja tukemisesta ennen hanketta, sen aikana ja sen jälkeen.
- (4) Joissain tapauksissa henkilöt, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, eivät todennäköisesti pysty osallistumaan ohjelmiin taloudellisista syistä, joko taloudellisen tilanteensa vuoksi tai koska ohjelman osallistumiskustannukset ovat suuremmat heidän erityistilanteensa vuoksi, kuten usein vammaisten henkilöiden tapauksessa. Tällaisissa tapauksissa heidän osallistumistaan voitaisiin helpottaa kohdennetulla rahoitustuella.
- (5) Jos henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kohdennettujen toimenpiteiden olemassaolosta ei tiedetä, kyseisten kohderyhmien osallistuminen voi olla vähäisempää. Tarvitaan enemmän toimia tietoisuuden lisäämiseksi ja kohderyhmille tiedottamiseksi tarjolla olevista mahdollisuuksista ja kuinka niitä voi hyödyntää.
- (6) Organisaatioita kehoitetaan käsittelemään osallisuutta ja moninaisuutta omien tarpeidensa ja yhteisönsä tarpeiden mukaisesti. Henkilöstö, joka käsittelee organisaatioissaan erityisesti osallisuutta ja moninaisuutta koskevia kysymyksiä sekä osallistujia, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, voi hyötyä muiden organisaatioiden työntekijöiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä tuettaessa henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Erilaisia tukimuotoja, kuten koulutustilaisuuksia, vertaisoppimiskokemuksia ja työn varjostamisen (job-shadowing) mahdollisuuksia, voidaan järjestää valmiuksien lisäämiseksi.
- (7) Jotta niiltä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, voidaan poistaa esteitä heidän täysipainoiselta osallistumiseltaan ohjelmiin, on tärkeää soveltaa vahvaan tukeen perustuvaa toimintatapaa.
- (8) Osallisuus ja moninaisuus ovat osa rahoitushakemusten valintakriteerejä ja rahoitustuen jakoperusteita. Avustusten myöntämisprosessissa voidaan asettaa etusijalle laadukkaat hankkeet, joissa käsitellään aktiivisesti osallisuutta ja moninaisuutta ja joissa on osallistujia, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.
- (9) Henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, olisi pyrittävä tavoittamaan heidän omissa ympäristöissään mukauttamalla lähestymistapaa heidän tieto- ja saavutettavuustarpeisiinsa. Tärkeä menestystekijä aliedustetuille ryhmille tiedottamisessa on yhteistyö näiden kohderyhmien kanssa työskentelevien sidosryhmien kanssa ja käyttäjien osallistaminen paikallis- ja aluetasolla.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

- (10) Kohdennetuilla seurantatoimilla, joissa käytetään tiettyjä indikaattoreita, saadaan laadullista ja määrällistä tietoa, jolla tuetaan asteittain ohjelmien puitteissa käytettävissä olevien määrärahojen entistä strategisempaa ja kohdennetumpaa käyttöä.
- (11) Osallisuutta edistäviä toimenpiteitä voi olla jo käytössä kansallisella tasolla. Jos ne täydentävät tässä kehyksessä käyttöön otettuja toimenpiteitä tai toimenpiteiden välillä on synergiaa, se voi osaltaan tehostaa osallistujien, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, tavoittamista ja tukemista.
- (12) Tässä päätöksessä ja siihen perustuvissa osallisuutta koskevissa toimintasuunnitelmissa olisi kunnioitettava perusoikeuksia ja noudatettava Euroopan unionin perusoikeuskirjassa⁶ tunnustettuja periaatteita. Niissä olisi myös varmistettava, että oikeutta syrjimättömyyteen noudatetaan tarkasti, ja edistettävä perusoikeuskirjan 21 artiklan soveltamista.
- (13) Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman osallisuuden ja moninaisuuden edistämiseen osallistuvat toimijat ovat heterogeenisiä ja osallistuvat ideoiden ja uusien tai parannettujen mekanismien kehittämiseen sekä toimivat keskeisinä vaikuttajina osallisuutta ja moninaisuutta edistävien toimien levittämisessä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

I LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Kohde

1. Tällä päätöksellä luodaan Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehys vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten ajaksi.
2. Päätöksessä vahvistetaan kehysten tavoitteet sekä toteutettavat toimet ja mekanismit.

2 artikla

Osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehysten tavoitteet

1. Osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehysten yleisenä tavoitteena on helpottaa henkilöiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, osallistumista Erasmus+ -ohjelmaan ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevaan ohjelmaan, varmistaa sellaisten toimenpiteiden käyttöönotto, jolla voidaan poistaa mahdolliset osallistumisen esteet, ja toimia perustana liitteessä esitetyille toteuttamisohjeille. Ohjelmien periaatteena on, että niiden on oltava kaikkien ihmisten saavutettavissa heidän kohtaamistaan esteistä riippumatta, ja sen mukaisesti tavoitteena on, että ketään ei jätetä ja että yhteiskunnista tulee osallistavampia.
2. Osallisuutta edistävillä toimenpiteillä on neljä erityistavoitetta:
 - (a) ottaa osallisuus ja moninaisuus huomioon monialaisena painopisteenä ja ohjaavana periaatteena;

⁶ Jäljempänä 'perusoikeuskirja'.

- (b) varmistaa, että ohjelmien suunnitteluun ja sen toimiin kohdennettuun rahoitukseen sisältyy osallistavia piirteitä ja mekanismeja ja että ohjelmien hallinnon kaikissa vaiheissa keskitytään osallisuuteen ja moninaisuuteen;
 - (c) luoda yhteinen käsitys henkilöistä, joilla voidaan katsoa olevan muita vähemmän mahdollisuuksia, ja ylläpitää myönteistä lähestymistapaa moninaisuuteen;
 - (d) avustaa edunsaajaorganisaatioita sellaisten korkealaatuisempien hankkeiden luomisessa, joissa käsitellään osallisuutta ja moninaisuutta, ja tukea hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista osallistavammalla ja moninaisemmalla tavalla.
3. Tämän päätöksen liitteessä esitetään ei-tyhjentävä luettelo toimista, joihin komissio on ryhtynyt ja aikoo ryhtyä antaakseen ohjeita Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman osallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamisesta.

II LUKU OSALLISUUTTA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET

3 artikla

Oppimismuodot

Ohjelmissa tarjotaan joustavia ja helposti saavutettavissa olevia oppimismuotoja, jotta tavoitetaan suuria kohderyhmiä ja lisätään siten henkilöiden, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, integroitumista koulutus-, nuoriso-, urheilu- ja solidaarisuustoimintaan.

4 artikla

Tuki osallistujille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia

Mekanismien, joilla valmistellaan ja tuetaan osallistujia, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ennen osallistumista, sen aikana ja sen jälkeen, kuten valmistelevat vierailut, kielellinen tuki, tehostettu mentorointi ja valmennus, on oltava saatavilla ja asianmukaisesti rahoitettuja.

5 artikla

Organisaatioiden tukeminen

Otetaan käyttöön mekanismeja, joilla

- (a) tuetaan organisaatioita osallisuuden toteuttamisessa erityisesti, kun kyse on organisaation kehittämisestä, saavutettavuudesta ja vuorovaikutuksesta osallistujien, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kanssa ennen hanketta, sen aikana ja sen jälkeen. Tämä voidaan toteuttaa erityisesti osallisuutta ja moninaisuutta organisaatioissa käsittelevälle henkilökunnalle suunnattuina tukitoimina tarjoamalla esimerkiksi koulusta ja temaattisia verkostoitumismahdollisuuksia, jotta he voivat yhteistyössä tukea henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja varmistaa osallistavat valintamenettelyt;
- (b) tuetaan organisaatioita niiden keskeisessä tehtävässä pyrkiä tavoittamaan mahdollisia osallistujia, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja jakaa tietoa ohjelmien heille tarjoamista lukuisista mahdollisuuksista ja tukimekanismeista.

6 artikla
Rahoitustuki

1. Ohjelmissa tarjotaan osallistujille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, riittävää rahoitustukea, jolla voidaan poistaa esteitä, joiden vuoksi he eivät pysty osallistumaan ohjelman toimintaan tasavertaisesti muiden osallistujien kanssa. Tässä yhteydessä valitaan sopivimmat mekanismit kyseisen tuen myöntämiseksi.
2. Sellaisten osallistujien, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, kanssa työskenteleville organisaatioille tarjotaan ohjelmissa lisää rahoitustukea, jotta huomioidaan niiden toteuttamat lisätoimet kyseisten kohderyhmien tosiasialliseksi osallistamiseksi organisaation hanketoimintaan.

7 artikla
Valintamenettely

Avustusten myöntämisprosessissa voidaan asettaa etusijalle laadukkaat hankkeet, joissa käsitellään aktiivisesti osallisuutta ja joissa on osallistujia, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

8 artikla
Ohjelman asiakirjojen helppokäyttöisyys

Ohjelmissa varmistetaan, että hakemus- ja viiteasiakirjat ovat helppokäyttöisiä, saavutettavia ja saatavilla eri kielillä. Asiakirjojen rakenteen on oltava selkeä ja niissä on käytettävä yksikertaista kieltä, jotta voidaan tukea niiden henkilöiden tarpeita, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

9 artikla
Koulutustoiminta

Ohjelmien puitteissa voidaan myöntää rahoitusta sellaisen koulutustoiminnan tarjoamiseen esimerkiksi asiantuntijoille, alan toimijoille, organisaatioiden henkilökunnalle ja osallistujille, jonka tarkoituksena on osallistaa henkilöitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Tällaisella koulutustoiminnalla pyritään luomaan mahdollisuuksia parhaiden käytäntöjen vaihtoon ja osaamisen kehittämiseen sekä kannustetaan osallisuutta edistäviä toimenpiteitä koskevaan innovointiin.

10 artikla
Tukeen perustuva toimintatapa

Ohjelmissa tarjotaan laadullista tukea osallisuutta edistäville toimenpiteille Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansallisten toimistojen ja Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanoviraston (EACEA) kautta sekä esimerkiksi osallisuutta ja moninaisuutta edistävien SALTO-resurssikeskusten (Support, Advanced Learning and Training Opportunities) kautta.

11 artikla
Viestintätoimet

Ohjelmien tarjoamista mahdollisuuksista ja osallisuutta tukevista mekanismeista tiedottamista voi olla tarpeen mukauttaa kansalliseen ja alakohtaiseen kontekstiin kunkin osallistujaryhmän, jolla on muita vähemmän mahdollisuuksia, osalta. Tässä yhteydessä toteuttamisesta vastaavia organisaatioita kannustetaan tarjoamaan sopivaa ja helposti saavutettavissa olevaa tietoaineistoa, perustamaan erilaisia yhteydenotto- ja tiedotuskanavia, jakamaan parhaita käytäntöjä sekä suuntaamaan ennakoivasti toimia osallisuuden ja moninaisuuden aloilla toimiviin organisaatioihin ja ottamaan niihin yhteyttä. Näitä tehtäviä suorittavat erityisesti Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansalliset toimistot. Kansalliset toimistot nimittävät osallisuudesta ja moninaisuudesta vastaavan vastuuhenkilön, joka tukee tehtävien toteuttamista.

III LUKU
SEURANTA JA RAPORTOINTI

12 artikla
Seurantatoimet

1. Erityisesti komissio, Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansalliset toimistot ja EACEA keräävät tarvittavia tietoja ohjelmien elinkaaren ajan useista eri lähteistä, kuten ohjelmien toteuttamista tukevien tietoteknisten välineiden tai osallistujakyselyiden avulla.
2. Komissio suorittaa seurantatehtävät Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansallisten toimistojen ja EACEAn avustuksella sekä tapauskohtaisten analyysien avulla noudattaen sovellettavia tietosuojasääntöjä ja arkaluontoisten henkilötietojen käsittelyyn sovellettavia menettelyjä.

13 artikla
Osallisuutta koskevat toimintasuunnitelmat

1. Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansalliset toimistot laativat työohjelmiansa olennaisena osana osallisuutta koskevat toimintasuunnitelmat, jotka perustuvat tähän osallisuutta edistävien toimenpiteiden kehykseen ja joissa kiinnitetään erityistä huomiota ohjelmiin osallistumiseen liittyviin kansallisiin erityishaasteisiin. Kansalliset toimistot raportoivat komissiolle säännöllisesti osallisuutta koskevien toimintasuunnitelmiansa toteuttamisen edistymisestä.
2. Komissio valvoo säännöllisesti kyseisten osallisuutta koskevien toimintasuunnitelmien toteuttamista.
3. Komissio antaa tarvittaessa kansallisille toimistoille suosituksia ja huomautuksia niiden osallisuutta koskevien toimintasuunnitelmien sisällön suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan parantamiseksi.

14 artikla

Raportointi

Komissio julkaisee säännöllisesti raportteja osallisuutta koskevien toimintasuunnitelmien toteuttamisen edistymisestä erityisesti ohjelmien väliarvioinnin ja vuosittaisten kertomusten yhteydessä.

15 artikla

Täydentävyys ja synergia

1. Toteuttaessaan osallisuutta edistäviä toimenpiteitä kansalliset toimistot voivat varmistaa, että toimenpiteet täydentävät muita olemassa olevia osallisuutta edistäviä kansallisia toimenpiteitä, jotta toimilla olisi mahdollisimman suuri vaikutus niihin osallistujiin, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.
2. On pyrittävä löytämään synergioita muiden unionin rahastojen ja kansallisten rahastojen kanssa, jotta toimenpiteillä saadaan aikaan suurempi vaikutus ja enemmän tukea henkilöille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

IV LUKU LOPPUSÄÄNNÖKSET

16 artikla

Yhteiskehittäminen

1. Näitä ohjelmien osallistavuutta ja moninaisuutta edistäviä toimenpiteitä toteutetaan yhteiskehittämisen hengessä käyden jatkuvaa vuoropuhelua asiaankuuluvien sidosryhmien, erityisesti osallisuuden ja moninaisuuden alalla toimivien kansainvälisten ja kansallisten organisaatioiden ja verkostojen, asiantuntijoiden, alan toimijoiden ja osallistujien itsensä, Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen kansallisten toimistojen, EACEAn, SALTO-resurssikeskusten, Erasmus+ -komitean ja muiden unionin toimielinten edustajien kanssa.
2. Vuoropuhelua voidaan käydä monenlaisissa tilanteissa, kuten eurooppalaisissa tapahtumissa, tilapäisissä työryhmissä, kohdennetuissa kuulemisissa sekä koulutus- ja verkostoitumistapahtumissa, jotka järjestetään joko fyysisesti, verkossa tai hybridimuodossa.

17 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 22.10.2021

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Ursula VON DER LEYEN